

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.255/2013/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2014. év március hó 13. és 19. napján** tartott nyilvános és folytatólagos ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A hűtlen kezelés büntette miatt I. r. vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a **Balassagyarmati Törvényszék** 2012. év december hó 19. napján kelt **7.B.276/2011/55.** számú ítéletét I. r. és II. r. vádlottakkal szemben **helybenhagyja.**

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

Az elsőfokú bíróság ítéletében

I. r. vádlottat 1 rb. folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntette [1978. évi IV. törvény 319. § (1) és (3) bekezdés c.) pont]

II. r. vádlottat 2 rb. folytatólagosan, részben tettesként, részben bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntette [1978. évi IV. törvény 319. § (1) és (3) bekezdés c.) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

Az ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést mindkét vádlott terhére, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

A **Nógrád Megyei Főügyészség** a fellebbezés **Bf.396/2009/5. BTÖ.** szám alatt benyújtott írásbeli indokolásában kifejtette, hogy az elkövetéstől eltelt 22 év alatt az ügy érdemben nem változott, a vádirati tényállás a rendelkezésre álló bizonyítékok - így a tanúvallomások, a csatolt hiteliratok, a szakértői vélemények, a vádlott társak vallomásai, a PKKB bírósági iratai - alapján megállapítható, miután a legutolsó eljárásban sem merült fel olyan adat, tény, vagy körülmény, amely az eljáró hatóságok előtt ezidáig nem volt ismert.

Mindkét vádirat tartalmazza, hogy az ügyészség I. r. és II. r. vádlottakkal szemben milyen tényállás, milyen elkövetési magatartás és milyen bizonyítékok alapján emelt vádat.

Az alapvádirat az I/F. pont bevezető részében részletesen tartalmazza, hogy I. r. vádlott hogyan vett részt a bűncselekmény elkövetésében és ugyanezen vádpont 1-10. pontjaiban leírt tényállások és felsorolt bizonyítékok is a vádlott által elkövetett cselekményhez tartoznak.

Az alapvádirat I/G. pontjának bevezető része szintén részletesen rögzíti, hogy II. r. vádlott milyen módon követte el a hűtlen kezelés büntettét és milyen szabályokat segezt meg. Ugyanezen vádpont 1-4. pontjai tartalmazzák a bűncselekmény elkövetését a bizonyítékok megjelölésével együtt. A pótvádirat bevezető része a II.

r. vádlott tekintetében részletesen leírja a hűtlen kezelés büntettének megvalósítását, illetve a II/C. pontjában a bűncselekmény részletes elkövetését.

Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a nyomozati iratban és a vádiratban leírt tényeket, eltúlzott jelentőséget tulajdonított a vádlottak védekezésének, ezáltal téves következtetésre jutott.

Elfogadta ugyan a vádlottak következetes, de életszerűnek semmiképp nem mondható védekezését, miszerint semmiféle tudomással nem bírtak yx és zz tevékenységéről, annak ellenére, hogy nevezettek közvetlen munkatársa volt ún. „hitelfelhajtóként” és ügyintézőként pp, aki a II. r. vádlott veje.

A törvényszék a vádlottak cselekvőségének megítélése kapcsán a kelleténél nagyobb hangsúlyt fektetett az elkövetéskori időszak társadalmi és gazdasági viszonyaira, így a bankrendszer kiépülésének kezdeti stádiumára, a belső szabályozás hiányosságaira, az adósnylvántartás és a bankok közötti információáramlás, valamint a naprakész földhivatali nyilvántartási rendszer hiányosságára.

Banki szempontból előnyös megoldásnak tekintette a hitelek prolongálását, mely nem volt ugyan tiltott, de kivételes alkalmazása helyett általános gyakorlatként folytatták, megjavítva ezzel a statisztikai mutatókat, lehetőséget adva a tőkemegfelelési mutató javítására a tőketartalék képzése helyett.

Mindezekre tekintettel indítványozta az I-II. r. vádlottak bűnösségének megállapítását és velük szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabását.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.506/2013/1. számú átiratában a bejelentett fellebbezést módosított tartalommal, az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében tartotta fenn.

A törvényszék a tényállást részben derítette fel, az ellentétes az iratok tartalmával, az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelen következtetést vont le [Be. 351. § (2) bekezdés a.)-b.)-c.)-d.) pont], emiatt az ítélet megalapozatlan, emellett az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

Az alapvádirat I/F. pontjának bevezető része utal I. r. vádlott büntetőjogi felelősségére és többek között konkrét bizonyítékként megjelöli mm tanú vallomását is. Ez a tanú az 1994. július 13-i kihallgatásakor terhelő vallomást tett az I. r. vádlottra, következetesen állította, hogy jelenlétében I. r. vádlott egy listát mutatott, amin xy hitelei voltak. Ellenőrzéstől tartva az I. r. vádlott azt mondta, hogy azokat szét kell írni, kérte, hogy a hiteligénylést írja alá, nyugodjon meg, pár nap múlva leveszik a nevééről. A kölcsönszerződés az aláíráskor még üres volt, de xy és I. r. vádlott is azt mondta, hogy nem lesz baj belőle, fedezetről szó sem volt. Az elsőfokú bíróság mm tanú vallomásával egyáltalán nem foglalkozott, még csak utalást sem tett rá, hogy azt miért rekesztette ki a bizonyítékok köréből.

Nem vizsgálta azt sem a törvényszék, hogy I. r. vádlott felelőssége az alapvádirat F/1. pontjában miért nem állapítható meg annak ellenére, hogy a szerződés módosítását 1992. december 14-én az I. r. vádlott írta alá, csupán ebben szerepel, hogy a két évvel korábbi szerződésben megjelölt ingatlanra jelzálogjogot engedélyeznek a Takarékszövetkezet javára.

Az időközben elhunyt LL 1994. június 15-én történt nyomozati kihallgatásakor azt vallotta, hogy II. r. vádlott a bankfiókban azt mondta, hogy a kölcsönnek 7 millió forint lesz a fedezete, ami nem az övé lesz, illetve hogy a jelen nem lévő férje nevét is írja alá, aminek eleget tett. Az ítélet 72. oldal sommásan ezt a vallomást azzal veti el, hogy vv minderről csak az időközben elhunyt feleségétől szerzett utólag tudomást, és az egész ügyletet a felesége intézte a háta mögött.

Ezen bizonyítékok értékelésének hiányában megalapozottan nem lehet állást foglalni a vádlottak büntetőjogi felelősségének kérdésében.

Ezért indítványozta a Be. 376. § alapján mindkét vádlott tekintetében az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását azzal, hogy a másodfokú bíróság írja elő, hogy az ügyet a törvényszék másik tanácsa tárgyalja.

A nyilvános ülésen az **ügyész** az írásbeli átiratában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta.

Azt annyiban egészítette ki, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében arra hivatkozott, hogy I. r. vádlottat vagyonkezelői felelősség nem terhelte, azonban xx úgy nyilatkozott, hogy lényegében társak voltak, ez pedig azt bizonyítja, hogy az I. r. vádlottnak is volt vagyonkezelői jogosítványa, amely alapján szerződéseket írhatott, módosíthatott, aláírhatott.

II. r. vádlott tekintetében a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Rt. 10/1991. számú vezérigazgatói utasítása, I. r. vádlott esetében pedig a Hitelezési Üzletszabályzat részletesen tartalmazza, hogy milyen keretek között, és milyen fokú körültekintéssel kell a hitelt folyósítani.

kk kérelmére a Kft. részére folyósított hitel kapcsán kiemelte, hogy a hitel biztosítékaul kötött opciós szerződés tárgya egy budapesti pincehelyiség bérleti joga volt. Az ingatlanszakértő az ingatlan értékét határozta meg 30 millió forintban. Egy vezetőnek különbséget kell tudni tenni az ingatlan értéke és bérleti jog értéke között. Ennek ellenére minden további vizsgálat nélkül, felelőtlenül folyósította II. r. vádlott a hitelt kk részére.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

A **védő** álláspontja szerint az ügyészi átiratban szereplő két tanú vallomásának figyelembe nem vétele miatt az ítélet hatályon kívül helyezése nem indokolt, mert ezek a meglévő, törvényesen felvett bizonyítás anyagát alapjaiban nem rendítenék meg. Minden, a vádlottak terhére rótt tényállási pont azzal függ össze, hogy zz és az időközben elhunyt xy hogyan ejtették tévedésbe az érintetteket, azonban ebben semmilyen cselekvősége nincs az I. és II. r. vádlottaknak. A vád pontatlan, a tényállási elemek hiányoznak, nem egyértelmű, hogy a hűtlen kezelés büntettét a vádlottak a hitel kihelyezésével követték el, vagy a megtérülés iránti, behajtási tevékenység elmulasztásával, így az sem teljesen egyértelmű, hogy a terhelteknek milyen váddal szemben kell védekezni.

A jogszabályi környezettel összefüggésben kiemelte, hogy az elkövetés idején az 1991. évi LXIX. törvény volt hatályban, amelynek a 19. §-a, a 28. § (1) bekezdése és a 38. § (6) bekezdése releváns, ezen kívül a takarékszövetkezet 51/1990. számú

hitelezési szabályzata foglalkozott a hitel kihelyezéssel, a vádlottak cselekvőségét ezen korabeli szabályozás alapján kell megítélni. Valóban veszteségek érték a bankokat, de nem azért, mert a vádlottak megsértették a rájuk nézve kötelező szabályokat, hanem azért, mert az akkori szabályozás rossz volt.

Az elsőfokú bíróság ítéletének 22-29. oldala részletesen tartalmazza, hogy a vádlottak milyen magatartást tanúsítottak a hitelek behajtása érdekében, minden alkalommal történt felszólítás, intézkedtek a hitel visszafizetése érdekében.

xx vallomása önmagában annak megállapítására nem alkalmas, hogy I. r. vádlott vagyonkezelői kötelezettség alanya volt. Ebben a körben osztotta a korábbi ítéletek álláspontját, miszerint a vagyonkezelői kötelezettséget a vád sem tartalmazza.

II. r. vádlottra a 10/1991. számú vezérigazgatói utasítás vonatkozott. Esetében a vád szerint a legkomolyabb probléma a hitelek prolongálása volt. Az elsőfokú ítélet 29. oldala helyesen tartalmazza, hogy a hitel újbóli kihelyezése megengedett, sőt, a banknak kifejezetten előnyös volt. A prolongálásra nem azért volt szükség, hogy zz és xy újabb hitelt vegyen fel, hanem azért, hogy a bank helyzete ne lehetetlenüljön el.

Az ügyészség az összes megalapozatlansági okot felsorolta az elsőfokú ítélettel kapcsolatban, azonban az átirat csupán három konkrét hibát nevesít. Az elsőfokú bíróság egyenként és összességében értékelte a bizonyítékokat, az ítélet alapos jogi munka, a vádlottak cselekvőségével, továbbá a vád hiányosságaival is részletesen foglalkozik, utalva arra, hogy a vádhatóság többszöri felszólítás ellenére nem pontosította a vádat. A Be. 75. §-a értelmében a bíróság nem köteles a vádat alátámasztó bizonyítékok beszerzésére, megvizsgálására, ha azt az ügyész nem indítványozza. A vád hiányosságainak következményeit nem a vádlottaknak, hanem a vádlónak kellene viselnie. Az ügyészség nem jelölt meg olyan bizonyítékot, ami módosíthatná a megállapított tényállást.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

I. r. vádlott megváltozott személyi körülményeire nyilatkozott, felszólalásában tagadta bűnösségét, az ítélet helybenhagyását kérte.

A bejelentett fellebbezések az alábbi eredményre vezettek.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 348. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek eredményeként azt állapította meg, hogy a törvényszék a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint folytatta le, a Be. 403. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a hatályon kívül helyező végzés okainak figyelembevételével.

Az elsőfokú bíróság a Be. 75. § (1) bekezdésben megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségnek - a vád keretein belül - maradéktalanul eleget tett. A bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, ennek során valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyítékot beszerzett. A tényállás

alapos és hiánytalan felderítése érdekében a vádlottak vallomását, és minden olyan tanú nyilatkozatát figyelembe vette, akik kihallgatásának eredményeként az ügy eldöntése körében releváns adatok beszerzése volt várható.

A tanúk egy részének a Be. 85. § (5) bekezdés alapján engedélyezte az írásbeli vallomástételt, az erről szóló határozat megfelel a perrendi szabályoknak, az abban lévő figyelmeztetések törvényesek, a törvényszék külön nyilatkoztatta is azokat a tanúkat, akik az eljárás korábbi szakaszában terheltek voltak, hogy a Be. 296. § (4) bekezdés alapján hozzájárulnak-e a korábbi vallomásuk felolvasásához.

A Be. 296. § (1) bekezdés a.) pont alapján felolvasta azon tanúk vallomását, akik kihallgatásának akadálya volt, illetve a bizonyítási eljárás során felolvasta a nyomozás során elhunyt xy vallomását is.

A megismételt eljárásban a törvényszék számtalan tanút ismételten, releváns tények tekintetében részletesen kihallgatott, illetve ebben az eljárásban több olyan tanút is megidézett, akik ezidáig nem tettek az ügyben vallomást. A tanúk kihallgatása az eljárási törvény rendelkezéseinek betartásával történt.

Az elsőfokú bíróság ismertette mindazokat az okirati bizonyítékokat, amelyek az ügy eldöntése szempontjából lényeges adatokat tartalmaznak, ezzel eleget tett azon követelménynek is, mely szerint a bíróság csak olyan bizonyítékot használhat fel és értékelhet, amelyet a tárgyalás anyagává tett.

Az ítéletábra alaptalannak találta a ki nem küszöbölhető megalapozatlanság okából, a Be. 376. § (1) bekezdés alapján történő hatályon kívül helyezésre irányuló ügyészi indítványt.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség is csupán a jogszabályhely felhívásával utalt arra, hogy a törvényszék ítélete milyen megalapozatlansági hibában szenved, azonban adós maradt ezek részletes kifejtésével.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól mentes és a Be. 351. § (1) bekezdés alapján irányadó a másodfokú eljárásban is.

Az ítéletábra nem osztotta az ügyészség azon álláspontját sem, miszerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét nem megfelelő mértékben teljesítette.

A töretlen bírói gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség megszegése csak akkor eredményezi a Be. 373. § (1) bekezdés III/a.) pontja alapján az ítélet hatályon kívül helyezést, ha a megtámadott határozat indokolása tény- vagy jogkérdések tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, hogy a bíróság a döntését mire alapította (1/2007. BK vélemény). Amennyiben az indokolás e követelménynek megfelel, akkor ezen indokra alapítva hatályon kívül helyezésre nem kerülhet sor.

Az ítélet kimerítő részletességgel tartalmazza a bizonyítékok számbavételét. A bíróság ismertette a vádlottak védekezését (elsőfokú ítélet 37-50. oldal), az ítélet

3.1-3.4 pontjaiban valamennyi tényállás tekintetében foglalkozott az ügy két meghatározó résztvevőjének (zz-nek és xy-nak) vallomásával, az ügyben korábban vádlottként szereplő xx, jj, gg, ff, bb, rr nyilatkozataival, illetve a tanúként kihallgatott tt, OO, vv és dd előadásával, ezeket részletesen összevetette a vádlottak védekezésével.

Emellett egyes tényállási pontonként, az ítélet 3.5 és 3.6 pontjaiban külön is elemezte a vádlottak és tanúk nyilatkozatának releváns részeit, a beszerzett bizonyítékokat Be. 78. § (3) bekezdés szerinti törvényi rendelkezésnek megfelelően mérlegelte és határozatában számot is adott arról, hogy mely bizonyítékoknak adott hitelt és ezt a döntését mire alapozta. Részletesen kifejtette álláspontját, hogy a vádirati tényállás egyes elemei miért nem állapíthatók meg, illetve a vádlottak tagadásból álló védekezését milyen bizonyítékok támasztották alá. Az elsőfokú bíróság indokolása a perrendi szabályoknak megfelelő, mérlegelő tevékenységekor a hétköznapi gondolkodással ellentétes következtetést nem tett.

A Nógrád Megyei Főügyészség fellebbezésében lényegében az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét kifogásolta, általánosságban hivatkozott csak arra, hogy az ügy érdemben nem változott, valamennyi adat, tény és körülmény már eddig is ismert volt az eljáró hatóságok előtt, ezek alapján pedig a vádirati tényállás kétséget kizáró módon bizonyított. Az ügyészi jogorvoslat még példálózó jelleggel sem jelöli meg az általa kritikával illetett bírói mérlegelés hibáit, a terjedelmes bizonyítási anyagból egyetlen olyan vallomást vagy okirati bizonyítékot nem emel ki, amelyre tekintettel a törvényszék által megállapított tényállás megalapozatlan vagy a mérlegelési tevékenység alappal támadható lenne.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség az indokolási kötelezettség megsértése körében írásbeli átiratában három esetet emelt ki, melyeket a nyilvános ülésen kiegészített, azonban e hivatkozások sem egyenként, sem összességében nem eredményezik az ítélet hatályon kívül helyezését.

Minden alapot nélkülöz az ügyészi fellebbezés arra tett utalása, hogy az elsőfokú bíróság mm tanú terhelő vallomásával egyáltalán nem foglalkozott, illetve az időközben elhunyt LL vallomását is csak sommásan értékelte. Az elsőfokú bíróság tényállási pontonként részletesen elemezte, hogy az egyes bizonyítékok miért nem elegendőek a vádlottak bűnösségének megállapításához, így a G/6. tényállási pont esetében az ítélet 75. oldalán mm tanú vallomását, illetve a G/3. tényálláshoz kapcsolódóan az ítélet 72. és 84. oldalon LL nyilatkozatát értékelte a többi bizonyítékkal összevetve.

A tényállás F. pontjában írt cselekmények esetében az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a vádiratban csupán annyi szerepel, hogy I. r. vádlott főkönyvelőként dolgozott a Takarékszövetkezetnél, nincs olyan jogszabály, belső utasítás vagy szerződés, amely alapján a hitelkihelyezéssel kapcsolatban vagyonkezelői jogosultsága lenne. Az ügyben tanúként kihallgatott qq - aki a takarékszövetkezet vezetője volt - a megismételt eljárásban nem tudott elfogadható magyarázatot adni arra, hogy mit jelent korábbi vallomásában a „lényegében

partnerek voltunk” kifejezés, alátámasztotta az I. r. vádlott védekezését, miszerint ő volt az elsőszámú vezető, míg I.r. vádlott beosztott alkalmazottként dolgozott.

A tényállás F/1. pontja esetében is érvényes, hogy I. r. vádlott az egyes hitelügyletek elbírálása esetén döntési jogosultsággal nem rendelkezett, azok előkészítésében vett csupán részt. cc tulajdonában lévő kocsin ingatlanra a takarékszövetkezet javára szólóan az elidegenítési és terhelési tilalmat 1991. június 3. napján bejegyezték, tehát minden alapot nélkülöz, hogy megfelelő fedezet nélkül történt a hitel kihelyezése és a szerződés későbbi módosítása - melyben az ingatlanra jelzálogjogot engedélyeznek a takarékszövetkezet javára - megalapozná az I. r. vádlott felelősségét.

A tényállás F/1. pontja esetében aKft. részére folyósított hitel biztosítékaul kötött opciós szerződés tárgya egy budapesti pincehelyiség bérleti joga volt, arra semmilyen tényadat nincs, hogy II. r. vádlott a hitel folyósítása kapcsán nem megfelelően járt el, hiszen a földhivatal az pénzügyi javára az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyezte, a hitel lejáratának időpontjában a II. r. vádlott az opciós jogot érvényesítette is.

Az ügyészi fellebbezés - új bizonyíték hiányában - az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének ténybeli alapot nélkülöző kritikája, mely a meglévő, már mérlegelt bizonyítékok újraértékelését célozta, az irányadó perrendi szabályok szerint azonban - a megalapozott tényálláshoz kötöttség és az indokolási kötelezettség teljesítése folytán - ez a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethetett.

Az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok részletesen foglalkoztak határozataikban a 2006. évi LI. törvény 1. §-ával módosított, Be. 2. §-ban meghatározott törvényes vád fogalmával, illetve azzal, hogy ennek követelménye csak a 2006. július 01. napját követően benyújtott vádak esetében alkalmazható (BH 2007. évi 78. számú és BH 2007. évi 38. számú eseti döntések).

E törvényhely 2006. július 01. napját megelőzően a bíróság eljárásának alapjáról akként rendelkezett, hogy a bíróság az ítékezés során a vád alapján jár el, csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény alapján, amelyet a vád tartalmaz.

A vádirat a benyújtásakor hatályos büntetőeljárás törvénynek megfelelt, bár szükséges rögzíteni, hogy a Nógrád Megyei Főügyészség a megismételt eljárás során a vádat nem módosította, nem egészítette ki, ennek megfelelően az elsőfokú bíróságnak az eljárást az eredeti vád keretein belül kellett lefolytatnia. A vádirat általános megállapításokat tartalmaz, a konkrét jogsértéseket megvalósító magatartások nélkül. Az sem egyértelmű, hogy az ügyész a vádlottak mely magatartását rója fel, a hűtlen kezelés büntettét a hitel kihelyezésével követték el vagy a megtérülés iránti, behajtási tevékenység elmulasztásával.

A hűtlen kezelést az követi el, akit idegen vagyon kezelésével bíztak meg, és az ebből folyó kötelességének megszegésével vagyoni hátrányt okoz.

A vádiratban leírt eseményeket vizsgálva azt lehet megállapítani, hogy abban a hűtlen kezelés bűncselekménye megvalósulása szempontjából három különböző elkövetési magatartás került leírásra, ezek egymástól sem különíthetők el élesen:

- az első típusú magatartás szerint a vádlottak vagyongazdálkodói kötelességüket szándékosan megszegve zz-vel és xy-nal összejátszottak, úgy folyósítottak hitelt, hogy tudták, hogy ezzel vagyoni hátrányt okoznak a pénzintézetnek (Fővárosi Főügyészség G.161/1994/72-I. számú vádirat 23. oldal G. pont első bekezdés utolsó mondat)
- a második típusú magatartás szerint zz és xy a kölcsönfelvételek során a hitelezőket, így a pénzintézeti alkalmazottakat is fizetőképességük és a felajánlott fedezetek tekintetében megtévesztették (Fővárosi Főügyészség G.161/1994/72-I. számú vádirat 4. oldal második bekezdés első mondat)
- a harmadik típusú magatartás szerint a pénzintézeti alkalmazottak nem ellenőrizték megfelelően az adósok hitelképességét és a hitel fedezeteit, biztosíték nélkül helyeztek ki hiteleket, azok behajtása érdekében a szükséges intézkedéseket nem tették meg (Fővárosi Főügyészség G.161/1994/72-I. számú vádirat 20. oldal F. pont első bekezdés és 23. oldal G. pont első bekezdés 1-2. mondat)

Az elsőfokú bíróság az ítéletében részletesen foglalkozott az *első típusú* magatartással, mely a hűtlen kezelés szándékos elkövetését takarja.

E körben helyesen fejtette ki, hogy I. r. vádlott nem tekinthető vagyongazdálkodónak, így a hűtlen kezelés bűntettének sem tettese, sem társtettese nem lehet. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.199/2011/7. számú hatályon kívül helyező végzésben foglalt iránymutatásnak megfelelően részletesen foglalkozott az I. r. vádlott bűnsegédi elkövetői minőségének vizsgálatával. E körben az ügyész a tényállást nem módosította, az I. r. vádlottat kizárólag mint főkönyvelőt vádolta meg, semmilyen utalás, tény nincs a vádban, melyből kitűnik, hogy milyen módon mozdította volna elő a pénzintézeti vezető xx tettesi magatartását.

II. r. vádlott aTakarékszövetkezeti Bank Rt.Megyei igazgatóság elnevezésű pénzintézet vezetőjeként dolgozott, őt vagyongazdálkodói kötelesség terhelte.

I. r. és II. r. vádlottak az egyes hitelügyletek esetében sem a hitelek kihelyezésével, sem azok prolongálásával nem követtek el szabályszegést, utóbbi esetében a bizonyítási eljárás során beigazolódott, hogy ez a vádbeli időben megszokott gyakorlat volt, mely a bank érdekét szolgálta, nem pedig vagyoni hátrányt eredményező magatartás.

A vádban szereplő vagyoni hátrány összege sem nyert egyértelmű bizonyítást és a vádlotti magatartások és a vagyoni hátrány közötti okozati összefüggés sem.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a tekintetben, hogy tényállási elemek hiányában az I-II. r. vádlottak cselekménye nem meríti ki a hűtlen kezelés törvényi tényállását.

A *második típusú* magatartással kapcsolatban a törvényszék ítéletében részletesen kifejtette, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján azt lehet megállapítani, hogy több adós zz és xy megbízásából vette fel a hiteleket, melyek összegével is ez utóbbi személyek rendelkeztek. Ennek során azt a látszatot

keltették, hogy vállalkozásaik jövedelmezőek, stabil háttérrel rendelkeznek, mindent megtettek annak érdekében, hogy kedvező megítélésük fennmaradjon. Ahogy arra az elsőfokú bíróság is utalt ítéletében, a konkrét ügyletek kapcsán azt lehetett megállapítani, hogy a II. r. vádlottat bizonyosan megtévesztették, így felelőssége tévedés, mint büntethetőséget kizáró ok miatt nem állapítható meg.

A *harmadik típusú* magatartást a törvényszék ítéletében érintette, azonban e körben figyelmen kívül hagyta, hogy a vád azon állításai, miszerint a terheltek nem ellenőrizték megfelelően az adósok hitelképességét és a hitel fedezeteit, biztosíték nélkül helyeztek ki hiteleket, azok behajtása érdekében a szükséges intézkedéseket nem tették meg, nem szándékos, hanem gondatlan magatartás.

A hűtlen kezelés büntette esetében a vagyonkezelői kötelesség megszegése és ezzel okozati összefüggésben a vagyoni hátrány okozása kizárólag szándékos magatartás esetén tényállásszerű. Amennyiben a szabályszegés szándékos - annak megszegése -, vagy pedig maga a szabályszegés is csak gondatlan - annak elhanyagolása -, és az eredmény tekintetében csak a gondatlanság állapítható meg, a magatartás nem hűtlen kezelés büntetéként, hanem - valamennyi egyéb tényállási elem megléte esetén - az 1978. évi IV. törvény 320. § szerinti hanyag kezelés vétségeként minősülhet.

Az Alkotmánybíróság 6/1992. (I. 30.) számú AB határozata azonban megállapította, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 320. §-a alkotmányellenes, ezért azt megsemmisítette, az a határozatának a Magyar Közlönyben történő kihirdetése napjától - vagyis 1992. január 30. napjától - veszítette hatályát.

A jogalkotó az 1994. évi IX. törvény 31. §-ával módosította az 1978. évi IV. törvény 320. §-át és 1994. május 15. napjától kezdődően pönalizálta ismételten a hanyag kezelés vétségét.

Fentiek összevetése alapján megállapítható, hogy 1992. január 30. és 1994. május 15. között, amikor a vád tárgyává tett cselekmények elkövetési időpontja esik, a hanyag kezelés nem volt büntetendő cselekmény, így a terheltek azon magatartásaikkal, melyek e tényállás szerint minősülhetnének, szintén nem valósítottak meg büntetendő cselekményt.

Mindezen kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság a jogszabályok helyes alkalmazásával és megfelelő értelmezésével, okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy I. r. és II. r. vádlottak tényállásban megállapított magatartása nem bűncselekmény, ezért a felmentő rendelkezés helytálló, e döntéssel az ítéltábla is egyetértett.

Fenti indokokra figyelemmel - a Be. 361. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen eljárva - a Be. 370. § alkalmazásával a Be. 371. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét I. r. és II. r. vádlottakkal szemben helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla ítélete elleni fellebbezést a Be. 386. § (1) bekezdés zárja ki.

A másodfokú bíróság tájékoztatja I. r. és II. r. vádlottakat és védőjüket, hogy a Be. 339. § (3) bekezdés értelmében ha a vádat az ügyész képviselte, és a bíróság a vádlottat felmenti, az állam a külön jogszabályban meghatározott mértékben megtéríti a vádlott költségét, továbbá védőjének az eljárás során nem előlegezett díját és költségét. A megtérítés iránti igényüket az ügyben eljáró elsőfokú bíróságnál terjeszthetik elő.

Budapest, 2014. év március hó 19. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.	Dr. Sebe Mária s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Balassagyarmati Törvényszék 2012. december 19. napján kelt 7.B.276/2011/55. számú ítélete I. r. és II. r. vádlottakkal szemben a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.255/2013/7. számú végzésével 2014. év március hó 19. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2014. év március hó 19. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

*Kiadmány hitelül:
tiszttviselő*